

مجموعه مقالات سومین همایش ملی



زبان‌شناسی پیکره‌ای

به کوشش

دکتر آناهید میرزائی

(عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)



نشر نویسه پارسه
Neveeseh Parsi Publishing

تهران، صندوق پستی ۱۳۷۹-۱۶۷۶۵

تلفن: ۷۷۰۵۳۲۴۶

فروشگاه: ۶۶۴۶۱۰۰۷

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۴۵۵۴۵۵۴۱۴۲

وبگاه نشر نویسه پارسه:

www.neveeseh.com



انجمن زبان شناسی ایران

تهران، بزرگراه چمران، پل مدیریت، خیابان علامه

طباطبایی، جوی، دانشکده ادبیات فارسی و

زبان‌های خارجی دانشگاه علامه طباطبایی، طبقه

اول، طبق ۱۱۷، صندوق پستی: ۱۵۹۷۶۳۳۱۱۱

تلفن: ۸۸۶۹۰۰۲۲، نمایی: ۸۸۶۹۰۰۲۲

www.lsi.ir

همه حقوق محفوظ و متعلق به «نشر نویسه پارسه» است.
تکثیر، انتشار، ترجمه، اقتباس یا قسمتی از آن به هر شیوه، بدون مجوز قبلی و کتبی ممنوع
است. در صورت نقض، پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۱۶۹-۲-۳

ISBN: 978-622-6649-22-3

مجموعه مقالات سومین همایش ملی زبان‌شناسی پیکره‌ای

آزاده میرزایی	به کوشش
معصومه استاجی	ویراستار چکیده‌های انگلیسی
(عضو هیئت علمی دانشکده اسلام طباطبائی)	
محمد محرابی www.mehraabi.com	طرح جلد و یونیفورم
محمد محرابی www.mehraabi.com	صفحه‌آرایی و آماده‌سازی چاپ
روز	چاپ و صحافی
۳۰۰ نسخه	شمارگان
اول، ۱۳۹۸	نوبت چاپ
۵۵۰۰۰ تومان	قیمت

فهرست مطالب

- پیشگفتار ۹
- تهیه دادگان‌های گفتاری و متنی برای سامانه‌ی بازشناسی خودکار ۱۱
- مکالمات خلبان و واحدهای مراقبت پرواز
محمد بحرانی - مهسا آزادمنش
- استخراج قواعد واجی زبان فارسی از پیکره آوایی فارس‌دات ۳۷
- محمود سی‌جن‌خان - عرفان بنیادی
- استفاده از پیکره‌های بارگذاری‌شده در پایگاه دادگان زبان فارسی ۵۱
- به منظور بررسی و ساخت مرکب زبان فارسی
بهار پورشهبان
- بررسی پیکره‌های درج‌شده در بانک فارسی از منظر تحلیل انتقادی گفتمان ۶۷
- سپهر دانش‌زاده - سی‌افغانی
- بررسی زایایی پسوندهای نام‌ناب در زبان فارسی: ۹۱
- یزوهشی پیکره‌بنیاد
آناهید دشتی - فاطمه سلطان‌زاده
- بررسی پیکره‌بنیاد مقوله معنایی پیشوند (نا) در زبان فارسی ۱۱۳
- فریبا صیادی پور سی سخت - امیر سعید مولری
- معرفی پیکره «کودک علامه»: نخستین پیکره زبان مبتنی و ۱۳۹
- نوشتاری کودکان فارسی‌زبان
الهه طاهری قلعه‌نو - محمد دبیرمقدم
- گروه‌بندی معنایی ترکیبات اسمی زبان فارسی به همراه ساختار ۱۵۱
- بانک داده
شهره طباطبایی سیفی - محمد ایزدی
- معرفی داده استاندارد طلایی در سطح معنا برای هم‌نگاره‌های ۱۸۱
- زبان فارسی
مسعود قیومی

- آغازگر بی‌نشان جملات پرسشی پرسش‌واژه‌ای در زبان فارسی
آزاده میرزائی ۲۰۹
- پیکره و سوگیری پژوهشی؛ مطالعه‌ای موردی در تقابل واژگانی
ماندانا کلاهدوز محمدی - علی رضا قلی فامیان ۲۱۹
- تحلیل پیکره‌بنیاد خطا در ساختار زبانی دانش‌آموزان استثنایی
پایه اوّل تا چهارم ابتدایی شاغل به تحصیل در مدارس استثنایی
حاجه رحیمی وثوق - شهرام مدرس خیابانی - حمیدرضا ربیعی ۲۳۳
- آموزش واژه‌های متشبه به فارسی‌آموزان خارجی با بهره‌گیری از
پیکره زبانی
سمیرا میرزائی ۲۵۳

Persian Learner Translator Corpus (PeLTC)	3
Ali Beikian, Dariush Najadansari, Mehran Borzoufard	
Applying Data-Driven Learning to EFL Learners' Writing Development: The Case for Micro Level Skills	17
Mehrdad Sepehri	
Abstracts	45

پیشگفتار

سومین همایش ملی زبان‌شناسی پیکره‌ای، در اردیبهشت ۱۳۹۸ در پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به همت انجمن زبان‌شناسی ایران برگزار شد. برای این همایش ۲۰ مقاله از دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی سراسر ایران به دبیرخانه همایش ارسال شد که از میان آنها، پس از داوری، ۱۵ مقاله برای سخنرانی و چاپ برگزیده شد.

کارآمدی پیکره‌ها در پژوهش‌های نظری و کاربردی مرتبط با زبان، سبب شده است تا ساخت پیکره‌ها از یک سو و روش‌ها و رویکردها در بهره‌برداری از پیکره با اهداف پژوهشی متنوع، در سوی دیگر مورد توجه پژوهشگران حوزه‌های مختلف قرار گیرد. امروزه زبان‌شناسی پیکره‌ای چه در مقام ابزاری پژوهشی که بر روی ایده‌ها و نظریات مطرح در زبان را هدف قرار می‌دهد و چه در جایگاهی که صورت‌های و نظریات زبانی را رقم می‌زند، جزئی جدایی‌ناپذیر از پژوهش‌ها در زبان است. در ارتباط با زبان فارسی در حال حاضر دستاوردهای ارزنده‌ای هم به دست آمده است و سرعت پیشرفت محتوا و هم از جهت تعداد، در دست است. مجموعه مقالات دو همایش پیشین زبان‌شناسی پیکره‌ای و مجموعه حاضر شاه‌ی بر این مدعا هستند.

امید است مجموعه حاضر که دربرگیرنده رجوع مختلفی از مطالعات زبان‌شناسی پیکره‌ای در موضوعات فرایندهای شکل‌گیری برخی پیکره‌های برجسته خورده و نخورده، پردازش زبان طبیعی با استفاده از پیکره‌های زبانی، کاربرد پیکره در آموزش زبان، تحلیل گفتمان و استخراج روش‌ها، الگورها و قواعد زبان فارسی بر اساس پیکره‌های موجود است، در بالندگی این حوزه مطالعاتی مفید واقع شود.

لازم است از بزرگانی که در شکل‌گیری این همایش تلاش کردند، تشکر کنم؛ نخست از رئیس انجمن زبان‌شناسی ایران، سرکار خانم دکتر بلقیس روشن؛ مسئولان محترم پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛ رئیس

پژوهشکده زبان‌شناسی پژوهشگاه جناب آقای دکتر مصطفی عاصی؛ دبیر اجرایی سرکار خانم زهرا ابراهیم‌بانکی و همچنین شورای اجرایی همایش که بزرگوارانه در اجرای همایش بسیار کوشیدند. همچنین از سرکار خانم دکتر معصومه استاجی برای ویرایش چکیده‌های انگلیسی مقالات و از جناب آقای امیر احمدی مدیر محترم نشر نویسه پاری برای همراهی‌هایشان در چاپ مجموعه مقالات سپاسگزارم.

بر خرد لازم می‌دانم از کمیته علمی و هیأت داوری همایش و از استادان، دانشجویان و پژوهشگران گرانقدر که با ارسال مقاله خود به غنای علمی این همایش افزودند و دستاوردهای پژوهشی خود را سخاوت‌مندانه با علاقمندان این حوزه در میان گذاشتند صمیمانه سپاسگزاری کنم.

آزاده میرزائی

اردیبهشت ۱۳۹۸